

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Oboer/125/2013
Identifikačné číslo spisu:	5407210358
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5407210358.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Příbinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnému V. S., nar. XX. M. XXXX, bytom S., o vymoženie 916,15 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 12 Er 560/2007, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2013, č. k. 21 CoE 183/2012-42 a o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2013, č. k. 21 CoE 183/2012-42, takto

rozhodol:

Konanie o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2013, č. k. 21 CoE 183/2012-42, v časti týkajúcej sa zamietnutia návrhu na prerušenie konania **z a s t a v u j e**.

Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania **s a z a m i e t a**.

Dovolanie oprávneného **s a o d m i e t a**.

Povinnému sa náhrada trov dovolacieho a odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

Okresný súd Dolný Kubín poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku z 18. septembra 2007 sp. zn. SR 6861/07 Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila Slovenská rozhodcovská a.s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Dolný Kubín uznesením z 15. augusta 2012, č. k. 12 Er 560/2007-22, podľa ust. § 57 ods. 2 a ust. § 58 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v spojení s ust. § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len "ZoRK") vo výroku I. exekúciu zastavil. Vo výroku II. súd povinnému náhradu trov konania nepriznal a vo výroku III. súdnemu exekútorovi JUDr. Krutému náhradu trov exekúcie nepriznal.

Z odôvodnenia súdu prvého stupňa vyplýva, že v danom exekučnom konaní predstavuje exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu. Právnym dôvodom konania pred rozhodcovským súdom bolo neplnenie si záväzkov povinného zo zmluvy o úvere z 28. februára 2007 uzavretej podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka. Z predmetnej zmluvy mal súd prvého stupňa preukázané, že v prejednávanej veci sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, ktorý je potrebné posudzovať podľa noriem

spotrebiteľského práva.

Preskúmaním zmluvy o úvere a Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru prvostupňový súd zistil, že zmluvné dojednania medzi účastníkmi obsahujú neprijateľné podmienky. Právomoc rozhodcovského súdu bola založená rozhodcovskou doložkou dojednanou v bode 17. Všeobecných zmluvných podmienok poskytnutia úveru. Rozhodcovskú doložku, na ktorej bola založená príslušnosť rozhodcovského súdu si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber, vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami, mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným obchodným podmienkam. Čitateľnosť doložky je značne znížená. Rozhodcovská doložka znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde podľa bodu 17 všeobecných podmienok pre poskytnutie úveru. Rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a teda v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31. decembra 2007 neplatná, a to bráni tomu, aby na jej základe bol vydaný spôsobilý exekučný titul.

Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Žiline ako súd odvolací. Po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením z 20. marca 2013, č. k. 21 CoE 183/2012-42 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil, návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol a účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že v danej veci išlo medzi účastníkmi zmluvného vzťahu, ktorí uzatvorili zmluvu o úvere 28. februára 2007, o spotrebiteľskoprávny vzťah. Základnými normami vzťahujúcimi sa na ochranu spotrebiteľa boli v čase uzavretia zmluvy najmä zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a Občiansky zákonník, konkrétne ust. § 52 až § 60, ktoré boli do slovenského súkromného práva zavedené novelou Občianskeho zákonníka prijatou zákonom č. 150/2004 Z. z, účinnou od 1. apríla 2004. Odvolací súd poukázal na ust. § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb.; ust. § 53 ods. 1, § 53 ods. 4 a § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

Podľa odvolacieho súdu nie je treba aplikovať ani nepriamy účinok smernice na to, aby bolo možné skonštatovať, že oprávnený ako dodávateľ mal v čase uzatvárania zmluvy explicitne zakázané dojednávať v typových zmluvách podmienky, ktoré spôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. O tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu informovanosti alebo slabšej vyjednávacej pozície (porov. rozsudok súdneho dvora MOSTAZA CLARO, bod. 25), by rovnako nemali byť žiadne pochybnosti.

Odvolací súd poukázal aj na konštantnú judikatúru, podľa ktorej je exekučný súd v exekučnom konaní oprávnený a zároveň aj povinný skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku z hľadísk uvedených v § 45 zákona o rozhodcovskom konaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo/291/2010 z 29. marca 2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo/146/2011 z 13. októbra 2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo/1/2012 z 21. marca 2012). Pritom nie je viazaný účinkami takéhoto rozsudku v zmysle § 35 zákona o rozhodcovskom konaní v spojení s § 159 O.s.p. Oprávnenie exekučného súdu skúmať rozhodcovskú doložku v tom smere, či nenapĺňa charakteristiku neprimeranej podmienky spotrebiteľskej zmluvy, vyplýva aj z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie rozsudok zo 6. októbra 2009 vo veci 40/2008 Asturcom Telecomunicaciones SL/Cristina Rodríguez Nogueira.

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia ZoRK, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. Odvolací súd poukázal aj na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení z 21. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo/1/2012, z ktorých vyplýva nedôvodnosť odvolacej námietky odvolateľa vo vzťahu k nemožnosti preskúmať exekučným súdom platnosť rozhodcovskej doložky.

Oprávneným namietaná skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je podľa odvolacieho súdu irelevantná. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, exekučný súd iba skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, ako aj, či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejsť daný spor. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd.

Rozhodcovská doložka bola dojednaná na vopred vytlačennom tlačive pre neobmedzený počet klientov, a teda nie individuálne s povinným spolu s riadnym poučením o následkoch uzavretia rozhodcovskej doložky. Absentuje poučenie spotrebiteľa o rozdieloch medzi rozhodcovským a súdnym konaním. Rozhodcovská doložka spĺva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je však význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v prípade vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch. Súd zastáva názor, že ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obava, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokáže náležite naplánovať, je oprávnená. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým všeobecným podmienkam. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Priemerný spotrebiteľ má nielen problém porozumieť a v krátkom čase sa zorientovať a zvážiť dôsledky vyplývajúce aj z rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu. Odvolací súd má vážne obavy, že priemerný spotrebiteľ rozsiahle zmluvné podmienky vrátane rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu ani len neprečíta, ak sa k nemu vôbec pri uzatváraní zmluvy dopracuje. Ten je pritom dôležitý na zváženie dôsledkov rozhodcovskej doložky. Odvolací súd bol presvedčený, že tak ako banky, aj nebankové inštitúcie majú na to prostriedky, aby vysvetlili spotrebiteľovi vážne dôsledky rozhodcovského konania, poukázali na rozdiel a nechali sa mu za primeraných okolností rozhodnúť (porov. § 90 ods. 3 zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách). Odvolací súd posúdil ako nedôvodnú námietku oprávneného v tom smere, že účastníkom zmluvy je daná možnosť voľby, či sa obráti na rozhodcovský súd alebo na riadny súd. O doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Odvolací súd nespochybnil právne stanovisko oprávneného, že zákon nevylučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve bola platne so spotrebiteľkou dojednaná rozhodcovská doložka. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou, ako to namieta oprávnený. Věřiteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v čl. 17 zmluvných dojednaní. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom. Spornosť vo vyvážení vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, navyše vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlačí Všeobecných obchodných podmienok v rozhodcovskej doložke je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej doložky bolo dlžníkovi - povinnému absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Z uvedeného dôvodu súd vyhodnotil všetky odvolacie námietky oprávneného ako nedôvodné. Odvolací súd uzatvoril, že exekučný súd správne rozhodol o zastavení exekúcie z dôvodu neprijateľnej rozhodcovskej doložky, ktorá od spotrebiteľa vyžaduje riešenie sporov s dodávateľom výlučne v rozhodcovskom konaní. Súdu nebráni, aby judikoval neprijateľnosť zmluvnej podmienky aj na vzťahy, ktoré predchádzali zaradeniu zmluvnej podmienky medzi neprijateľné podmienky priamo do zákona. Rozhodcovská doložka je teda neprijateľná, pretože núti spotrebiteľa, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu a znemožňuje tak voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Neprijateľná rozhodcovská doložka (ako každá neprijateľná zmluvná podmienka) sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky preto odporuje dobrým mravom (rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc od neprijateľnej rozhodcovskej doložky). Napokon súd dodáva, že oprávnenému z vyššie uvedených dôvodov nebola postupom exekučného súdu odňatá možnosť konať pred súdom, vo veci bol dostatočne zistený skutkový stav veci. Postupom súdu nebola ani porušená

zásada rovnosti účastníkov konania pred súdom, ani princíp rovnosti zbraní a zásada práva na spravodlivý proces, resp. súdnu ochranu.

Judikatura súdov vrátane Súdneho dvora EÚ nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná v odôvodnení rozhodnutia (napr. rozsudok Higginsová a spol. proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Odvolací súd sa so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú doložku ostatnými námietkami odvolateľa nezaoberal - absencia RPMN, výška úrokov z omeškania.

Oprávnený v podanom odvolaní žiadal prerušiť konanie podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. a žiadal podať návrh Ústavnému súdu SR na konanie o súlade ust. § 44 ods. 2 prvá a druhá veta Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy SR. Súd k uvedenému uviedol, že v danom prípade prvostupňový súd nerozhodoval o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie postupom podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ale rozhodoval o zastavení exekúcie postupom podľa ust. § 58 ods. 1 a § 57 ods. 2 Exekučného poriadku. Preto je tento návrh oprávneného bezpredmetný resp. nesúvisiaci s prejednávanou vecou. Naviac, čo je najpodstatnejšie, s poukazom na ust. § 36 ods. 5 Exekučného poriadku, exekučné konanie nie je možné prerušiť, ak osobitný zákon neustanovuje inak (napr. § 14 zák. č. 328/1991 Zb., § 68a zákona č. 97/1963 Zb.). Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. nie je možné aplikovať v exekučnom konaní s poukazom na ust. § 251 ods. 4 O.s.p. podľa ktorého na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu (Exekučný poriadok) sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením. Z tohto dôvodu bolo potrebné návrh oprávneného na prerušenie konania zamietnuť.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., keď zistil, že oprávnený ohľadne svojho odvolania úspech nemal, ostatným účastníkom žiadne trovy v spojení s opravným prostriedkom oprávneného nevznikli. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd účastníkom (žiadnemu z nich) náhradu trov tohto odvolacieho konania nepriznal.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že:

- a) súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 237 písm. a) O.s.p.),
- b) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 237 písm. d) O.s.p.),
- c) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (ust. § 241 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 237 písm. e) O.s.p.),
- d) súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 237 písm. f) O.s.p.),
- e) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonával náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p.).

Na základe právnej argumentácie uvedenej v dovolaní oprávnený navrhuje, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a keďže rovnakými vadami je postihnuté aj rozhodnutie prvostupňového súdu žiada, aby dovolací súd v celom rozsahu zrušil aj uznesenie prvostupňového súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a v prípade úspechu bola oprávnenému priznaná náhrada trov dovolacieho konania. Oprávnený tiež navrhol, aby súd prerušil konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p. a Súdnemu dvoru EÚ na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložil prejudiciálne otázky v znení aký je uvedený v dovolaní. Oprávnený tiež navrhol, aby dovolací súd postupoval podľa ust. § 243 O.s.p. a rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2013, sp. zn. 21 CoE 183/2012 a to so zreteľom na uvedenú právnu argumentáciu a najmä skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený aj odvolanie v časti, ktorou odvolací súd zamietol jeho návrh na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. Svoje odvolanie odôvodnil predovšetkým tým, že súd mu svojím postupom

odňal možnosť konať pred súdom podľa § 205 ods. 2 písm. a) a § 221 ods. 1 písm. d) O.s.p., že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., keď súd nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v spojení s ustanovením § 36 ods. 5 Exekučného poriadku. Zdôraznil tiež, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia, a že v ňom bol nesprávne poučený o nemožnosti napadnúť odvolaním výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Za týchto okolností je napadnuté rozhodnutie svojvoľné, arbitrárne, porušujúce jeho ústavné právo vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Ústavy SR, ako aj z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v označenom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Povinný ani súdny exekútor sa k podaniam oprávneného nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2013, č. k. 21 CoE 183/2012-42, v časti o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Oprávnený v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bol už účastníkom konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých - tak, ako aj v tomto prípade - podal odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu; najvyšší súd konanie o jeho odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. marca sp. zn. 3 Cdo 28/2013 a sp. zn. 3 Cdo 24/2013, ako aj z 25. marca 2013 sp. zn. 3 Cdo 7/2013) s tým, že a) odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, b) rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania, a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa (ale je rozhodnutím odvolacieho súdu) a c) najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 10 ods. 1 a 2 O.s.p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávneného nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 20. marca 2013, č. k. 21 CoE 183/2012-42, podal včas oprávnený, zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, z 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013 a z 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica, z určujúceho hľadiska išlo, ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Najvyšší súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom najvyšší súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanvej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., oprávneným napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnený procesné vady konania

v zmysle § 237 písm. b), c) a g) O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 28. februára 2013 sp. zn.: 2 Cdo 17/2013, z 30. apríla 2013 sp. zn.: 2 ECdo 16/2013, z 24. mája 2013 sp. zn.: 2 ECdo 90/2013, z 26. júna 2013 sp. zn.: 2 Cdo 7/2013, z 26. júla 2013 sp. zn.: 2 ECdo 63/2013, z 3. júla 2013 sp. zn.: 3 Cdo 58/2013, 14. mája 2013 sp. zn.: 3 ECdo 46/2013, 3. júla 2013 sp. zn.: 3 ECdo 76/2013, 3. júla 2013 sp. zn.: 3 Cdo 34/2013, 6. augusta 2013 sp. zn.: 3 Cdo 2/2013 a 6. augusta 2013 sp. zn.: 3 Cdo 45/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a) O.s.p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d) O.s.p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Ustanovenie § 237 písm. e) O.s.p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f) O.s.p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka - z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov - je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Nedôvodnou je i námietka oprávneného, že mu súdy svojím postupom odňali možnosť konať pred súdom, keďže nebolo nariadené v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku ústne pojednávanie. Toto ustanovenie však (účinné od 9. augusta 2012 do 31. decembra 2012) ustanovovalo povinnosť nariadiť pojednávanie iba v prípadoch zastavenia exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) a k). Ako vyplýva z rozhodnutia exekučného súdu, tento exekúciu zastavil podľa ust. § 57 ods. 2 Exekučného poriadku. So zreteľom na znenie v tom čase účinného ust. § 57 ods. 5 Exekučného poriadku, mu v tomto prípade povinnosť nariadiť ústne pojednávanie nevyplývala. Odvolací súd v danom prípade nenariadil odvolacie pojednávanie, lebo mu to umožňovalo ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. V danej veci nebolo potrebné

zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 písm. a) O.s.p. a rovnako nebol splnený ani jeden z dvoch ostatných predpokladov (§ 214 ods. 1 písm. b) a c) O.s.p.), za splnenia ktorých predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu. Rovnako najvyšší súd nevzhliadol dôvody, pre ktoré by bolo potrebné nariadiť pojednávanie, či už pred súdom prvého stupňa alebo pred odvolacím súdom. V tejto súvislosti najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že v štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Je potrebné ešte k argumentácii oprávneného uviesť, že už súd prvého stupňa konštatoval neprijateľnosť rozhodcovskej doložky a povinný v ďalšom konaní pri vedomí tohto záveru súdu o neprijateľnosti podmienky (z rozhodnutia súdu prvého stupňa) nevyjadril vôľu, že si nepraje, aby bolo vylúčené jej uplatnenie, čím by vlastne vyslovil súhlas s dotknutou zmluvnou podmienkou. Odvolací súd pri zistení totožného záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky ako súd prvého stupňa mohol ex offo vyvodzovať dôsledky tohto zistenia. Oprávnený i povinný mali v konaní tak pred súdom prvého i druhého stupňa možnosť oboznámiť sa s obsahom spisu, avšak najneskôr z rozhodnutia súdu prvého stupňa už mali vedomosť o tom, že v konaní sa posudzuje otázka formálnej i materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu (čo je napokon exekučný súd povinný), a že v rámci tohto posudzovania sa skúma prijateľnosť rozhodcovskej doložky, od ktorej odvodzoval rozhodcovský súd svoju právomoc na rozhodnutie veci rozhodcovským rozsudkom, ktorý bol predložený v tomto konaní ako exekučný titul. Oprávnený zaujal stanovisko k právnomu záveru súdu prvého stupňa o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky v podanom odvolaní. Legitímne teda mohol očakávať v odvolacom konaní otváranie otázky prijateľnosti rozhodcovskej doložky, ale napokon aj v prvostupňovom konaní, pretože exekučný súd je povinný skúmať vykonateľnosť exekučného titulu (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) a taktiež je aj bez návrhu povinný zastaviť exekúciu prebiehajúcu na základe tuzemského rozhodcovského rozsudku, ak zistí v rozhodcovskom konaní také vady, výsledkom ktorých je, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom (§ 45 ods. 2 ZoRK).

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Námitka oprávneného týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov rovnako nie je dôvodná.

K námitke oprávneného, že slovenský preklad Smernice Rady 93/13/EHS nie je správny, najvyšší súd uvádza, že až do nadobudnutia účinnosti nariadenia Rady č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie je právne záväznou jeho písomná podoba, ktorej vyhotovenia v slovenskom jazyku zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 3 zákona č. 416/2004 Z. z. o úradnom vestníku Európskej únie).

Oprávneným namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných vád konania tvrdených oprávneným, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému , ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd však nepriznal povinnému náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, pretože povinný návrh na jej priznanie nepodal (§ 151 O.s.p.).
Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.